

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

Kontakt saksbehandler

Reidar Johnsen, 51 56 88 39

Høringsuttalelse til NOU 2019: 13 Når krisen inntreffer

Fylkesmannen viser til departementets brev av 22. august 2019 vedlagt NOU 2019: 13.

I tidsrommet etter at fylkesmennene ble gitt et særskilt ansvar for håndtering av ekstraordinære situasjoner i fredstid etter flommen på Østlandet i 1995, først formalisert gjennom jf. kgl. res. 12. desember 1997 – Retningslinjer for regionalt samordningsansvar ved kriser og katastrofer i fred, har det ut fra vår vurdering ikke vært situasjoner der det har vært nødvendig med en særskilt krisefullmaktslov.

Det har vært en tsunami i Sør- Øst-Asia der 84 norske menneskeliv gitt tapt i 2004, en stor skogbrann i Froland i Aust-Agder i 2008, pandemisk influensa i 2009, terrorhendelser på Utøya og i Oslo i 2011, ankomst av mange flyktninger i 2015 og mange ekstremvær, med Dagmar i 2011 som det alvorligste. Alle disse hendelsene ble håndtert av beredskapsplaner og lovverk innenfor den enkelte sektor og med samordning fra et lederdepartement, direktorat og fylkesmenn.

Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap har i «Analyser av krisescenarioer 2019» vurdert risikoen for naturhendelser, store ulykker og tilsiktede hendelser i Norge. Der er det vurdert 16 risikoområder uten at det går fram at dagens lovverk er utilstrekkelig for å håndtere de ulike situasjonene. Det kan derfor stilles spørsmålsteget om det er behov for en krisefullmaktslov ut ifra tidligere hendelser og gjeldende risikoanalyser.

Fylkesmannen ser likevel at det kan oppstå ekstreme situasjoner i fremtiden der dagens sektoransvar og -lovgivning kan være utilstrekkelig for å sette i verk helt nødvendige inngripende tiltak for å redusere et stort og alvorlig skadeomfang. Dette bør primært løses ved at det etableres beredskapshjemler i sektorlovgivningen som tar tilstrekkelig høyde for verstefallscenarier. I ytterste fall er Fylkesmannen enig i at det i tillegg åpnes opp for en sektorovergripende fullmakts- og suspensjonshjemmel. Dette for å ha et tilgjengelig instrument å bruke i svært komplekse tverrsektorielle situasjoner som gjør det nødvendig å treffe beslutninger basert på en totalvurdering i større grad enn grunnleggende rettigheter og plikter regulert av sektorlovgivningen.

For å hindre at en sektorovergripende fullmakts- suspensjonshjemmel blir brukt i utrensmål er det avgjørende at den sikres prosessuelle begrensinger som angitt av utvalget i utredningen. At aktivering av hjemmelen blir lagt til Kongen i statsråd, at Stortinget blir involvert innen 10 dager, krav om 2/3 flertall i Stortinget og at hjemmelen har varighet i maksimum 6 måneder.

Innføring av en særskilt krisefullmaktslov med sektorovergripende fullmakts- og suspensjonshjemmel er en alvorlig beslutning. For å sikre legitimitet, god forankring og forutsigbarhet bør det være bred støtte hos lovgiver ved innføring av en slik fullmakt.

Med hilsen

Lone Merethe Solheim
fylkesmann

Monica Nessa
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent